

## Същност на предприемаческата дейност

Предприемаческата дейност (предприемачеството) е най-важната стопанска функция във всяка пазарна икономика, тъй като осигурява производството на необходимите стоки и услуги за обществото.

Предприемаческата дейност, в известен смисъл, е синоним на англоезичната дума “бизнес”, която е символ на дело, дейност, занятие. *Бизнесът* често се определя като дейност, насочена към извличане на печалба. Може да се определи и като самостоятелна, осъществявана за сметка на своя отговорност и риск дейност от отделни физически и юридически лица, насочена към получаване на икономическа изгода под формата на печалба или друга форма. Освен посочените основни характеристики, на бизнеса са присъщи и такива признаци като инициативност и динамичност. Бизнесът изисква също така и високо ниво на самостоятелност и отговорност. Необходимо условие за бизнеса е икономическата свобода в действията на субектите.

Предприемачеството е сфера за професионална изява на особена група хора – предприемачи. Те са самостоятелни икономически субекти, действащи в условията на неизбежен риск и висока степен на неопределеност за крайния резултат.

*Предприемачеството* не е някакъв особен вид стопанска дейност. Практически всеки вид икономическа дейност може да бъде предприемаческа. Предприемачите могат и да не бъдат собственици на целия функциониращ капитал, но трябва да притежават права за неговото използване. Възможно е както частно, така и държавно предприемачество. *Основните признаци*, които отличават предприемачеството от другите форми на икономическа дейност са: *самостоятелност, отговорност, инициативност, риск, динамичност, активно търсене на решения.*

За предприемаческата дейност е свойствена относителната краткосрочност на бизнес-операциите, сделките. Предприемачът обикновено провежда редица операции с неголяма продължителност. В едни случаи постига положителни резултати, а в други не успява. Важно е, като цяло, печалбата да превишава загубите. Заедно с това, предприемачеството предполага и участие в крупни дълговременни икономически проекти.

Като пълноправен вид стопанска дейност предприемачеството използва всички видове производствени ресурси – природни, трудови, финансови, информационни. Предприемаческата дейност преобразува тези ресурси в крайни продукти на бизнеса – стоки и услуги. При това, тези ресурси, въввлечени в предприемачеството, стават негови фактори, които по своята същност не се различават от известните производствени фактори – земя, труд и веществен или паричен капитал.

За предприемачеството са необходими *основни средства* – терени, здания, помещения, машини, оборудване. Те са необходими не само непосредствено за производството, но и за съхраняване, транспортиране, продажба на продукцията, управление на бизнеса. Без помещения, оборудвани с комуникационни средства, компютърни и други технически системи, съвременен бизнес е невъзможен.

За бизнеса са необходими и *оборотни средства*, материални ресурси . суровини, материали, енергия. Те са необходими основно за стокотроизводителите, но без електричество и отопление не може да мине никакво предприемачество.

Бизнесът е невъзможен без паричен *капитал*, и не само първоначален. При това, парите за целите на бизнеса не са нужни сами за себе си, а за осигуряването на физически капитал - основните и оборотните средства.

Важен фактор за предприемачеството са и *информационните ресурси*, без които е немислима ефективността на бизнеса. В понятието “информационни ресурси” или по-точно научно-информационни ресурси, влизат знанията за предмета на бизнеса, информацията за продукти-аналози, за конкурентите, за технологиите, т.е. сведения от най-разнообразен характер, без които бизнесът е просто неосъществим.

Предприемачеството се характеризира с определено съдържание, насоченост,

последователност в действията и процедурите, изпълнявани от предприемача.

В предприемаческата схема влизат три *основни действащи лица*:

*първо*, непосредствено предприемачът;

*второ*, собствениците, които снабдяват с ресурси предприемаческата дейност във вид на фактори за предприемачеството;

*трето*, купувачите, които придобиват продукта на предприемаческата дейност във вид на стоки и услуги.

За резултати от предприемаческата дейност се говори тогава, когато на бизнесмена се удаде, с изгода за него, да удовлетвори търсенето от определен кръг потребители на стоки и услуги. Крайният продукт на предприемаческата дейност е изключително разнообразен. Това е всичко, от което се нуждае платежоспособният потребител и за което и готов да плати. Но, предприемачеството не е просто продажба, а системно производство и продажба на стоки. Затова предприемач е този, който придобива или сам произвежда продукт и осъществява неговото придвижване за продажба на купувача.

*Общата схема* на предприемаческата дейност се представя от следната *процедура*:

*Първо*, предприемачът придобива за собствени или привлечени пари необходимите му за бизнеса фактори във вид на природни и трудови ресурси и средства за производство.

*Второ*, тези ресурси се преобразуват в стоки и услуги, необходими на потребителите.

*Трето*, създаденият продукт се продава на пазара, а предприемачът в крайна сметка получава паричен доход, в който влиза и неговата печалба.

*Предприемаческата дейност изисква високо ниво на организация на цялата процедура, за да може този процес да се осъществи в определено време, тъй като факторът време играе съществена роля за крайния резултат в предприемачеството. За намаляване разходите на ресурси и риска от загуби е желателно да се съкращава до минимум продължителността на всеки процес, на всяка операция. Това ускорява и оборота на паричните ресурси, т.е. по-малко пари се обвързват с обръщението. Но това не трябва да става за сметка на нарушаване на времевите характеристики на технологичния режим. Затова все по-често времето също се оценява като важен фактор за бизнеса.*